

UiT

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

2015-2017

Rapport fra prosjektet

Kvalitet i masterveiledningen Kollegabasert kompetanseutvikling for veiledere i IMA-LU 1-7 og 5-10.

Institutt for lærerutdanning og pedagogikk (ILP)

Kari-Anne Sæther, prosjektkoordinator og områdeleder i ProTed

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	1
1 Bakgrunn	2
2 utfordringer og målsetting	2
3 Tiltak.....	3
4 Videre arbeid	4
Vedlegg 1	6
Vedlegg 2	8

1 Bakgrunn

Høsten 2010 startet UiT Norges arktiske universitet Pilot i Nord som skulle gi en integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert femårig master i lærerutdanning for 1.-7. og 5.-10. trinn (IMA-LU 1-7 og 5-10). Innføringen av en femårig integrert master innbar en stor endring; fra en fireårig grunnskolelærerutdanning til å veilede og uteksaminere over 60 masterstudenter i året (vår 2015 - 65 studenter, vår 2016 - 63 studenter).

For å møte utfordringene denne endringen førte med seg, ble prosjektet *Kvalitet i masterveiledningen. Kollegabasert kompetanseutvikling for veiledere i IMA-LU 1-7 og 5-10* startet som et prosjekt i ProTed, innen utviklingsområde 4 *Utdanningsledelse og studiekvalitet*. Denne rapporten er en oppsummering av prosjektet og arbeidet med kvalitet i masterløpet i studieårene 2015/2016 og 2016/2017.

2 Utfordringer og målsetting

Erfaringene med det første kullet som skrev masteroppgave (vår 2015) viste utfordringer både for studieadministrasjon og -organisering, for studentene og for veilederne.

Det var behov for å utvikle administrative rutiner og for å utvikle organiseringen av studiet og veiledningen. Både studenter og veiledere uttrykte behov for et mer enhetlig og forutsigbart masterår med likere praksis mellom fagene i gjennomføringen av masterveiledningen.

Studentene meldte om en del felles utfordringer. En utfordring var at mange studenter opplevde at de fikk dårlig tid til å planlegge og gjennomføre empiriske undersøkelser i praksisfeltet. Masteroppgaven er på kun 30 studiepoeng og er lagt til 10. semester, det siste semesteret i utdanningen. Samtidig er det mange studenter som ikke har emner i 9. semester som forbereder for masterprosjektet, for eksempel har 1.-7. trinn, som skal skrive en masteroppgave innen profesjonsfaget, 30 studiepoeng fagfordypning i norsk, matematikk eller engelsk det semesteret. Både studenter og veiledere uttrykte behov for at arbeidet med masterprosjektet måtte komme i gang tidligere.

En annen utfordring for mange studenter var at de følte de ikke var blitt godt nok forberedt på masterprosjektet gjennom studiet. Dette gjaldt blant annet utviklingen av digitale ferdigheter og FoU-kompetanse, herunder lesing og skriving av akademiske tekster. Nødvendigheten av å utvikle denne typen kompetanse mer systematisk gjennom studieløpet for å være bedre forberedt til arbeidet med masterprosjektet, ble tydelig. Dette handler om sammenheng og progresjon i utdanningen som helhet.

For veilederne var det et behov for både å utvikle en felles forståelse av hva en profesjonsnær masteroppgave i lærerutdanning skal være, og for å utvikle veilederkompetansen i veiledergruppa. Veilederne på masteroppgavene kommer fra ulike vitenskapstradisjoner og har ulik kjennskap til profesjonsfeltet, ulike forskningserfaringer og ulik erfaring med veiledning på masternivå. Det var behov for arenaer både for erfaringsdeling og for støtte for masterveilederne. I tillegg var det behov for å utvikle kompetanse i veiledning generelt og særlig for veiledning på masternivå.

Det overordnede målet med arbeidet har vært å sikre god kvalitet i masterveiledningen. Med utgangspunkt i de erfarte utfordringene ble det for studieåret 2015/2016 og 2016/2017 formulert to hovedmålsettinger:

1. Å utvikle et mer forutsigbart og enhetlig løp for studentene
2. Å utvikle veilederkompetansen til masterveilederne og samtidig styrke profesjonsfellesskapet blant veilederne

3 Tiltak

Knyttet til målsetting 1 «Å utvikle et mer forutsigbart og enhetlig løp for studentene» har vi lagt vekt på å utvikle et design av masteråret for studentene slik at studentene får en opplevelse av sammenheng gjennom studieåret og gjennom det femårige masterløpet. Det har blitt:

- utviklet årshjul for masteråret (Vedlegg 1)
- utviklet rutinebeskrivelser (blant annet ny veilederkontrakt, retningslinjer for datainnsamling/kontakt med skoler, kriterier for prosjektskisse og for masteroppgave)
- oppnevnt en koordinator på hvert program (i perioden 2015-2017 Kristin E. Bjørndal på IMA-LU 1-7 og Kari-Anne Sæther på IMA-LU 5-10) som har ansvar for å planlegge og organisere alle fellessamlinger og møter, og være bindeledd mellom studieledelsen og veiledergruppa.
- oppnevnt en fagkoordinator på hvert fag. Fagkoordinatorene har ansvar for å koordinere arbeidet i de ulike fagene som å planlegge innholdet i de fagvise samlingene med studentene og prøve ut ulike måter å organisere veiledningen på. De har også hatt ansvar for fordeling av veiledere og for møteinnkallinger og annen kommunikasjon og samarbeid internt i faggruppa.
- organisert fellessamlinger for alle studentene og veilederne. Begge studieårene har det vært to oppstartsdager i januar (Vedlegg 2) og tre halvdags samlinger etterfulgt av veiledning i faggruppe på våren. Høsten 2016 var det i tillegg tre totimers samlinger på høsten.
- arrangert samlinger etter ønske fra studentene, blant annet EndNote-kurs og kurs om kvalitativ tekstanalyse vår 2016
- endret emneplan/eksamensform og organisering av metodeemnet våren 4. år for bedre sammenheng mellom ulike deler av utdanningen og samtidig revidert emneplanene for masteroppgaven. Endringene trer i kraft fra våren 2017.

Knyttet til målsetting 2: «Å utvikle veilederkompetansen til masterveilederne og samtidig styrke profesjonsfellesskapet blant veilederne» har vi prøvd ut ulike måter å drive kollektiv kunnskapsutvikling gjennom å utvikle et profesjonsfellesskap blant masterveilederne. Grupper av veiledere har prøvd ut ulike former for kollektiv veiledning, og vi har prøvd å legge til rette for kollegabasert kompetanseutvikling gjennom involvering og erfaringsdeling. Vi har blant annet hatt:

- møte for alle veiledere ved oppstart av studieåret og evalueringsmøte ved slutten
- dialogmøter for å drøfte aktuelle veilederutfordringer og for erfaringsdeling (4 gjennom studieåret). På disse møtene er veilederne invitert til å komme med innspill om aktuelle veilederutfordringer
- heldagsseminar «Veiledning av forskningsbaserte masteroppgaver» med professor Kari Smith 29.01.2016

- lesegrupper. Ulike grupper leste og diskuterte John W. Creswell: *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* som senere ble pensum på studentenes metodekurs

Tiltakene har blitt systematisk evaluert. Studentene har gitt skriftlig evaluering på eget skjema etter oppstartsdagene og på den siste fellessamlingen i studieåret. Studentene gir positive tilbakemeldinger på oppstartsdagene, fellessamlingene og de fagvise samlingene med samtale/diskusjon i mindre grupper. Det er særlig nytten av å møte andre som fremheves. Det uttrykkes ønske om at alle veilederne bør delta på samlingene. Et område for forbedring er at temaene som tas opp ikke alltid oppleves som like relevante, eller at de burde kommet tidligere i studieløpet.

Veilederne har også gitt skriftlig evaluering etter oppstartsdagene, og det har vært egne evalueringsmøter på slutten av studieåret. Evalueringene i veiledergruppa viser store forskjeller i hvilke behov og ønsker man har for å styrke veilederkompetansen. Noen føler størst behov for mer kunnskap om veiledning, andre ønsker mer systematisk kunnskapsoppbygging om fagdidaktisk forskning. Samtidig gir de fleste uttrykk for behov for en felles arena for å utveksle erfaringer og utvikle sin kompetanse som veileder i lærerutdanning.

Etter studieåret 2016/2017 regner vi rutine rundt masterveiledninga som implementert og en del av vanlig drift. Samlinger for studenter og veiledere og kollegabasert kompetanseutvikling med faste dialogmøter vil fortsatt være en del av dette. Arbeidsformene og arenaene som er utviklet for kollegabasert kompetanseutvikling, vil også bli videreført når ny lærerutdanning skal implementeres 2017.

4 Videre arbeid

Erfaringene i prosjektet og evalueringene fra studenter og veileder viser at vi har utviklet en organisering av masterløpet og masterveiledningen som fungerer. Samtidig har vi behov for å tenke mer systematisk og langsiktig rundt veilederens kompetanseutvikling. Det er mange ulike og til dels konkurrerende behov å ta hensyn til.

En utfordring er hvordan vi skal kunne ta hensyn både til dagsaktuelle utfordringer, «der man er i løpet nå», og samtidig til behovet for å gå mer i dybden og legge til rette for kompetanseutvikling over tid. Veiledergruppen er ikke den samme fra studieår til studieår, og det er ulike individuelle og kollektive behov.

En annen utfordring er å ha fokus både på veiledning (kunnskap om veiledning, utvikling av veiledningspraksis og nye veiledningsformer) og på selve masteroppgaven (kunnskap om metode, utvikle forståelse av hva en fagdidaktisk master er).

Det er også mange utfordringer som blir større nå som femårig master i lærerutdanning er innført i hele landet. Det er mange studenter som skal ha veiledning, og vi bør utvikle former for kollektiv veiledning og større grad av samskriving enn det vi har i dag for å lette presset på personalet. Samtidig blir presset på skolene for tilgang til datainnsamling større, og vi trenger å utvikle samarbeidet med skoleeier og rektor om dette. Her vil samarbeidet med og utviklingen av universitetsskolene være viktig.

Basert på forslag fra studentenes og veiledernes evalueringer, fremmes følgende forslag til videre arbeid:

Praktisk på kort sikt:

- å justere planen for fellessamlinger og oppstartsdagene for studentene som følge av endringene i metodeemnet
- å revidere sensorveiledningen; tydeliggjøre hva en fagdidaktisk masteroppgave på 30 stp. skal være (utvikle en felles forståelse), formulere forskjellen på krav til oppgaver skrevet av en kontra i par, tydeliggjøre veilederes rolle på sensurmøtet, utforme krav til utformingen av karakterbegrunnelsen med utgangspunkt i kriteriene

Fortsette arbeidet med å utvikle en felles forståelse av kvalitet i masterveiledningen gjennom erfaringsdeling og kompetanseutvikling ved:

- en fagdag om veiledning for både studenter og veiledere studieåret 2017/2018, gjerne som en del av oppstartsdagene
- å prioritere en faglig utfordring og arbeide mer systematisk med den gjennom studieåret (fokus på møter, skolering, diskutere over tid)
- å videreutvikle kollektive veiledningsformer i de fagvise gruppene med etterfølgende erfaringsdeling for den samlede veiledergruppa
- å lage et masteroppgavehefte tilsvarende det som er utviklet for bacheloroppgaven

I tillegg bør det arbeides langsiktig, også på systemnivå ved:

- å utvikle FoU-sporet i ny lærerutdanning fra 2017. Dette skjer gjennom innføring av et eget FoU-emne i den nye GLU-utdanningen
- å systematisere kunnskap om masterutdanningen
  - Generell kunnskap om/beskrivelse av masteroppgavene: Oversikt over tema for oppgavene, oversikt over metode tilnærming, oversikt over hvor mange som skriver sammen.
  - Begrunnelsene til masteroppgavene: Hva vektlegges i begrunnelsene? Hva sier de om vår veiledning/våre prioriteringer? Er det mønstre som tyder på at vi bør gjøre endringer i metodeemnet, tidligere i utdanningsløpet?
  - Karakterstatistikk og vurdering. Har vi ulike vurderingskulturer i de forskjellige fagene? Ser det ut til å være forskjeller om oppgavene er skrevet av en student eller i par? Har sensorbakgrunn noen betydning?
- en mer systematisk kompetanseutvikling for masterveilederne. Her kan man tenke seg å utvikle kurs både om veiledning (jf. ILPs handlingsplan) og om «Metodekurs for lærerutdannere» med vekt på forskning i skolen.

Selv om prosjektet *Kvalitet i masterveiledningen. Kollegabasert kompetanseutvikling for veiledere i IMA-LU 1-7 og 5-10* er avsluttet, er ikke arbeidet med å sikre god kvalitet i masterveiledningen på noen måte over. Oppsummeringene og forslagene i denne rapporten vil forhåpentligvis bidra med innspill til det videre arbeidet.

Vedlegg 1

Studieår

Årshjul for organisering av masterveiledninga på IMA-LU 1.-7. og 5.-10.

Tid til veiledning er 39 timer pr student – fordeles på både fellesveiledninger i faggruppa og individuell veiledning

Alle emneplanene til masteroppgavene på IMA-LU 1.-7. og 5.-10. trinn har følgende obligatoriske arbeidskrav:

- deltakelse i responsgrupper. Hver student har hovedansvar for å gj forberedt respons til en medstudent samt delta i responsgrupper
- obligatorisk veiledning

Før jul

- Studentene får oppnevnt veileder innen 1. oktober
- Studentene bør ha meldt sitt prosjekt til NSD om det er nødvendig
- Studentene bør ha tatt kontakt med skoler om eventuell datainnsamling
- Individuell veiledning ved behov

Etter jul

- Felles oppstart tidlig i januar med første felles veiledning på fag
- Frist for signering av veiledningskontrakt er 15. januar
- Felles veiledning på hvert fag, noen ganger med respons og responsgrupper – ca. 4 ganger (oppstartsdager, januar, februar og mars)
- Individuell veiledning

Studieår

Årshjul for masterveiledninga på IMA-LU 1.-7. og 5.-10.

Mål

- Utvikle et mer forutsigbart og enhetlig masterløp for studentene
- Sikre god kvalitet i veiledningen
- Utvikle veilederkompetansen til masterveilederne

	Organisering av veiledningen 5.-10. trinn for studentene	Veilederkompetanse Samlinger for veilederne (støtte og refleksjon)	Administrasjon
August	Samordning på hvert fag (oversikt over veiledere, masterstudenter og fagkoordinator)	Møte for alle veilederne ved oppstart om praktiske rammer/organisering	
September	Fellesmøte med alle studentene og veilederne Plan for året (og pizza) Fordeling av veiledere		
Oktober	Fellesmøte med alle studentene Informasjon til studentene om universitetsskolene og om kontakt/avtale med skoler NSD og forskningsetikk		
November	Kontakt med veileder etter behov		
Desember	Kontakt med skoler Melding til NSD	Fagvis samling med diskusjon om projektskissene og kravene til masteroppgavene; Hva forventer vi av en masteroppgave? Se på oppgaver fra våren masteroppgaver Medio desember: Samling om gruppebasert veiledning. Planlegge vårens veiledning	

Studieår

Januar Uke 1	Begynnelsen av januar: Oppstartsdager Samling for alle studenter og veiledere: forventninger til veiledningen, krav til masteravhandlingen (kriterier) Frist for signering av veiledningskontrakt (15. januar) Felles samling – fagvis veiledning	Heldagssamling eller annet skolingstilbud til veiledere	
Februar	Felles samling – fagvis veiledning	Samling i møtetid - Aktuelle veilederutfordringer og erfaringsdeling	
Mars	Felles samling – fagvis veiledning	Samling i møtetid - Aktuelle veilederutfordringer og erfaringsdeling	
April	Informasjonsmøte for studentene om innlevering i Munin	Samling i møtetid - Aktuelle veilederutfordringer og erfaringsdeling	Informasjonsmøte for studentene om innlevering i Munin
Mai	Innlevering 15. mai Seks ukers sensurfrist		
Juni	Masterkonferanse (jf. emneplan: <i>Emnet avsluttes med en åpen masterkonferanse hvor masterstudentene deltar med å presentere sitt masterprosjekt.</i>) Veiledere deltar på første del av sensurmøte Karakterbegrunnelse	Evalueringsmøte for veilederne	Sende skriv til alle som ikke har levert eller har ikke bestått Sende karakterbegrunnelse til student og til veileder

Studieår

Studieleder IMA-LU 1.-7. og 5.-10. trinn –
Studiekonsulent IMA-LU 5.-10. trinn –
Koordinator masteråret 1.-7. trinn -
Koordinator masteråret 5.-10. trinn –

Fagkoordinatorer 5.-10. trinn (ansvar for møteinnkallinger for faggruppa og meldinger til/fra studieleder)
Engelsk –
Matematikk –
Naturfag –
Norsk –
Samfunnsfag –

I kullrommet på Fronter:

IMA-LU 1-7 (Kull 201X) er det opprettet en mappe som heter

IMA-LU 5-10 (Kull 201X) er det opprettet en mappe som heter **Mastergradsoppgaver**. Der er det en mappe til hvert fag og en mappe til felles informasjon.

Vedlegg 2

Med forbehold om endringer 03.01.2017

Opstartsdager for masterstudenter og veiledere - IMA-LU 1.-7. og 5.-10. trinn

Onsdag 4. januar 2017 - Qvigstad-auditoriet, D.U01-AUD

09.15 **Velkomst** ved studieledelsen

09.30- **Den profesjonelle, utforskende læreren**

10.15 Ved prorektor Wenche Jacobsen i dialog med studenter

10.30- **Hva betyr masteroppgaven for nye lærere i yrkesstarten?**

11.30 Ved Gerd Stølen og Rachel Jakhelln, prosjektleder RELEMAST

11.30- Lunsj – vi spanderer!

12.15

12.15- **Erfaringer med masterprosjekt ved University of California, Berkeley**

13.00 Elisa Salasin, Graduate School of Education ved University of California, Berkeley

13.15- **Parallele sesjoner: Datainnsamling og dataanalyse**

15.30 Film og observasjon ved Ove Drageset

Livsverdensintervju ved Yvonne Sørensen

Torsdag 5. januar 2017 - Qvigstad-auditoriet, D.U01-AUD

09.15- **Veiledning**

10.00 Ved dosent Petter Mathiesen, UiA

10.15- **Hva lærte vi av masterprosjektet?**

10.45 ved lærer/master i lærerutdanning Marit Talberg

11.00 - **Hva kreves av en god masteroppgave?**

12.00 Kriterier for masteroppgaven og sensorveiledningen: studieleder Henning M. Sollid

Panel med veiledere fra ulike fag: Astrid Unhjem, Solveig Karlsen, Håkon Rune

Folkenborg og Per Øystein Haavold

12.00 Lunsj – vi spanderer!

12.45

12.45 - **Delt sesjon** (rom blir oppgitt på samlingen)

15.00 1.-7. trinn: Se program på Fronter

5.-10. trinn: Fagvise samlinger: Presentasjon av prosjektskisser og problemstillinger

15.00- **Felles avslutning på Qvigstad-auditoriet**

15.30 Evaluering av dagene og planene for våren

